

san tannan

nimòrò 110

awirili kalo

san 1981

bp:24 - bamakò (mali)

télefon: 22-21-04 CCP: 0155

dòròmè 5

kibarudilalaw kuntigi: amadu ganyi kantè

kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

gèlèya kònò, hakili nyuman sòrò nyògòn tè

"UDPM" jèkulu kònò

Malidenw ka pariti, n'o ye "UDPM" ye, o ka kòngèrè baralen fòlò kèra Bamako k'a ta san 1981. Fewuruye kalo tile 10 na, k'a bila a tile 12 la.

Yèlèma minw kèra pariti sinsi cogo nyuman na, o ma dogo mògò si la. Nka, bée y'a dòn ko gèlèya kònò, hakiliw bë min ye fòlò, o ye musakaw ye.

Denbaya ka musakakow, malidenw ma foyi bila olu nyè. O gèlèyara cogo e cogo, an' ka kan ka hakili nyuman sérò, k'an kofilè "UDPM" na, k'a d'a kan ale de y'an'ka bén jèkulu ye.

sòròda jèkuluw kònò

Min yebaarako ye, mògò caman b'a jira k'olu ka sòròda de ka gèlèn ni ko tòw ye. O ye tinyè ye.

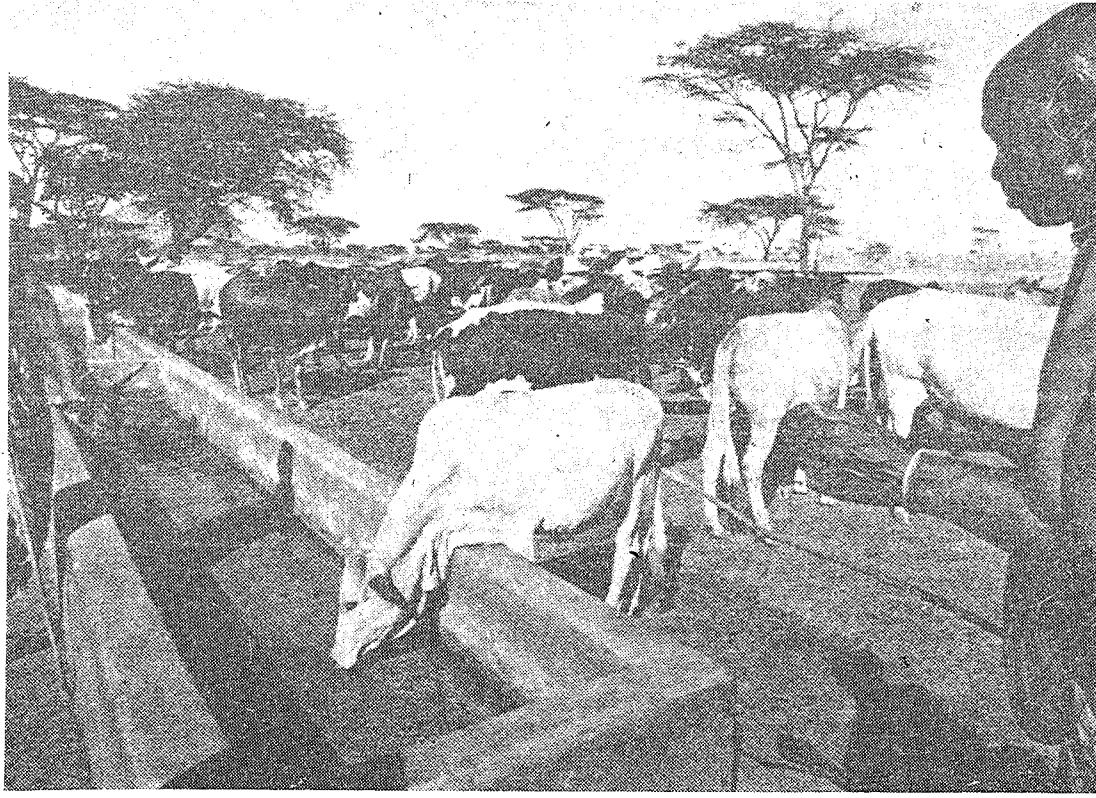
Nka min fana ye tinyè ye, n'o bë tinyè fòlò in bin, o ye jamana sòrò sinsini ye. Ni nafolo tè jamana fanga bolo, a bë gèlèya bëe lajèlen ma.

Mun b'a nògòya jamana fanga ma? Baara. Jamana denw ka baara. Sago kè.

Jamana fanga sago kèli bë fèn caman kèli diya jamana nyèmògòw bolo.

ji bë mago min nyè mògòw ye;

Nyènamaya
tè se ka
taa ji kò ;
k'a ta dugu
kolo jukòrò
ji la, k'a
t'a bila
sanji la, ji
nafa tè se
ka fò k'a
ban. Hadama-
den; bagan;
jiri; niman-
fèn bëe taa
lan ye ji
ye.

O kòsòn,
an man kan
ka tulon kè
ji ko la; a
kèra minni-
ji ye o ; a
kèra koliji
ye o , wali
baarakèji .
Ji bë yòrò
o yòrò, nèe-
ma b'o yòrò
de la ; ani
nyènamaya ;
ani hèrè.

a b'o kelen de nyè baganw ye

kibaru kanubagaw kuma yòrò

tògòko

Ne Cèkòrò y'a kòlòsi tògò yèlèma cayalen bè jamana in kònò : dòw bè maloya n'u kundi tògò ye, an yèrè b'a fò tògò dòw tè silamè tògò ye ee! an tè segin kò dòoni? Bamanan na, tògò bée n'a buruju don, tògò bée n'a kòrò don. Mun b'a to an b'an yèrè tògò lafi li ka t'an nyun wali ta kòrò? Mògò man kan k'i tògòjè falen fosi la.

Ne ye bamanantògòko nyè nyini; nka baara min don a nyè ka misèn. Fò an ka jè ka kunnafoni di nyogòn ma a ko la, ka d'a kan Dayi Baba Jalo y'a fò cogo' min, "maa kodòn bè nka i ko-bèe-dòn tè"ne y'a jate minè bamanan na :

- denkè fòlò tògò ye Nci - filanan tògò ye Ngolo - sabanan tògò ye Nzàn - naaninan tògò ye Npiyè

Ni denw ye musow ye ; fòlò bè wele Nyele

- filanan bè wele Nyinè - sabanan bè wele Nya - naaninan tògò bè da sira.

Dontògòw : tuma dò, ni den wolola ka bèn don min, kelen ko waati ma,

a bè wele o la. O de kòson, i b'a sòrò dòw tògò ye Araba, dòw tògò ye Alamisa, dòw tògò ye Juma, Sibiri, Kari, Sun-kalo, Seli, Selikènè... - Filanin tògòw: bamanan na, n'i y'a mèn Shò, Sè-nè, Shiyèn, Sama, Dansè-nè, Bufènè, Wasa, Kafunè, o ye filaninw ye. - Filaninw kò dògònin tògò ye Sayon, Koninba,... Fakò ye fala tògò ye, den min fa sara.

Mòmusow ni mòkèw be den wele tògò min na k'a sòrò a kun yèrè ma di fòlò, tuma dò o tògò bè ja a kun n'u m'a fò Cèmòkò, Cèkura, Cèkòrò, Cèfin, Cèbiley, Cèjugu, Cèjè, Cèbá, u n'a wele Musokòrò, Musokura kelen Musojè.

Den saya mana digi wolo muso min na, n'a ye den wèrè sòrò, yasa o ka ki-

si, u b'o wele Nyama, Nyamanton, Nyamankolen, Segikolon, Jèkolon, Sa-balì, Safura, Tonkò, Makònò, Ntifè, Buguri, Sununkun, Molobali, Fan-kolen, Yaye, Yanfile, Lala... a ka ca Ala fè, o den caman bè balo. Sani silamè diinè finyè ka ci jamana kònò, boli dòw tun bè bamananw fè, ko nama, dò tògò ye gan, dò tògò ye kòmò. Ni muso min figinna ka hèn olu sonni ma, kelen n'a cè y'a da falen u dò la, den tògò tun bè nyini bolitigi de fè.

O siratigè la: gan ka den tògòdalèn w bè wele Gansama, Gankòrò, Gankura, Gansun, Gancò, Gan-bèrè, Gantènè, Ganfòlò...

Nama ka den tògòdalèn w ye :

Nama, Namases, Namata Namayiri, Namakè, Nama-tènè, Namakòrò...

Kòmò tògòdalèn w bè we le Kòmòkò, Kòmòkòrò, Kò-mòtigi, Jénfa...

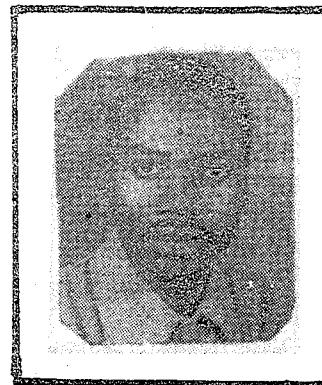
Kòrèjugaw ka den tògò dalèn w ye Kòròsun, Kòrèjo, Kòròtènè, Toju, Basi, Seri, Galama, Kini, Dègè, Saga, Wara.

Kòtèdenw ka nyènajè mana kènyè ni den min wololi ye, o tògò bè da Jamako kelen Kòtèko.

Numudèn w tògò ye Numu Numan, Numukè, Numujòn, Numori, Numusa, Nuntènè, Numuso, Numusira...

Bamanan na, musonin bè singa a cè ma sani a yèlèmali cè n'u b'o wele k'a "Ga turu". A bè taa ka segin k'e cèso ni faso cè. Ni muso bòra ni kònò min ye a faso la k'a cè sègèrè, o den tògò bè da Cèsama, Cènege, Cèyiri, Cètinè kelen Negesòn, Negesama, Negetin...

Halisa n'b'a nyini bamanan kòròlen w dònbaga jònjinw bè fè, u ka n'démè an ka tògòko in sègèsègè. Ni n'fili la, u ka n'kalan. Maliden w bè k'i jija an ka jamana tògò kòròw kana tunun, an ka n'u lagosi, an k'an yèrè dòn. Mahamadu man fisa Ngolo ye, Pòli man fisa Wobana

ye. Tògò yèrè tè se k'a yèrè k'e fèn ye, tògòti-gi de bè tògò k'e tògò ye.

Wobana: ye bòbò tògò ye.

Cèkòrò Sangare
Lakòlikaramòkò.

kibaru kanubagaw kuma yorò

gundo

Npanko Musa ani Npanko Nyagase de ye nin māna si den kelen ye.

Npènè b'a ka kalaka kan. fitinè yeelen b'e k'a farikuma. dugu kibaruw bée de b'e nyôgòn sôrò yen : yelenku, i ko dungare, a munnen b'e digibèrè la, k'o kasanin k'e, ka bugu kônôna labô. fini fosi t'a la pentelu

dugu tilara, b'e sunôgôra, fo Npènè. a c'e bôra kabini fitiri, ka taa kungo yaala. a b'e tile saba nyôgòn k'e, k'a sôrò, a ma jigin so. tuma dôw yèrè, a b'e dôgôkun kelen k'e.

su janfara, Npènè ma sunôgô hali sa. a dun b'e ka jòn makônd ?

cèkala min tun banamininen b'e da la, dô y'o bô yen, k'i jô, ka Npènè dalen lajè.

- Sori, e m'a dôñ k'i mèenna sa ? bi ko ma dugu tila sa Sori sinna, ka t'i sigi kalaka kan Npènè kérè fè.

- ni n'tun nan'i c'e sôrò yan dun ?

Npènè ni Sori b'e nin nyémôgôya la kabini Npènè furulen san kelen. a c'e Madi t'e sigi so, wula jan yaala y'a sababu ye. Npènè dun t'e se k'o munyu.

◦◦◦

fajiri kera Sori bô tuma ye Npènè bara. a ye c'e dô jôlen sôrò bulon dibi la, a girinna ka bô, k'a tô k'e sen-tègènijè ye. a janfalen de ye boli dabilà.

donso Madi tun nyinèna a ka mugu dô kô. o de kera a segin kun ye so. a ka so da yèlènn don, fitinè mè-nèn. a donna, ka Npènè sigilen sôrò kalaka kan. o hawujara :

- mun kera ? e seginnia kelen ?

donso Madi y'a ka npalan dô sama, ka bô bugu jiri la, k'o kônôna woloma. Npènè jôròla, a sigilen b'e ka yèrèyèrè, nènè dun t'e.

- e k'i hakili sigi. ne nana n ka mugu npètè de ta. wa, n taara.

◦◦◦

donso Madi taara. a tile saba filè nin ye. o tile fila-nin kônô, Npènè pasara fo k'a kan diliw bô. n'a nyinin-kara, a b'a fô k'a man kénè. nka, a tê bana si fô moggô

file filanân sôgôma, Npènè ye fini nôgôw k'e nyôgòn kan, ka taa ba la. fini kola tôw b'e baro la, Npènè t'e

- e m'a dôñ, min kera surô dè ?

- Sori jumèn y'o ye ? Basitan ka Sori kôrò dôñ k'e, a ba yèrè de taara a dalen sôrò joli ji kénè

- na a ka c'e ganan so kônô. Npènè ye fini kolénw n'a kobaliw k'e nyôgòn kan, ka

taa so, k'ale man kénè. moggô m'o kôrò dôñ, bawo a

sèbè pasalen kosa in na... ni Npènè dun t'e se ka kasi a tônyôgônw c'e la.

olu témèna u ka barô fè :

- nin kamalen nyumanba in. i b'a sôrò, a sungurun dô de c'e y'a faga k'e.

- ayi sa. fèn min bannen b'e dugu npogotigi nyuman bée la. Sori tun t'e muso si fè. a ko tun kelen b'e k'a ba yèrè kônôgan : a den dësèlen b'e ka muso ta.

- a fô : a bannen fun dôñ.

- ee, nin kera ko ye dè. jòn de sônnna ka nin k'e sa ?

◦◦◦

donso Madi ye tile duuru k'e kungo la. a donna so tile wôorôjan su, ka taa Npènè dalen sôrò sunôgô la. o wulila k'i sigi dalan kan :

- i ni ce, kôkè.

- nba, i yèrè ni ce i ka wale la.

Npènè y'a kun biri :

- ne ko, kôkè, e de y'a faga dè ?

Sori ye dôonin k'e, yanni a k'a jaabi :

- i ka se i nèn na dè. n'i y'a fô, n'b'i wayiba.

u y'u da. nka, u ma sunôgô.

Npènè solila ka daraka mònî sigi ta kan. dugu jèlen, Npènè taara ji sigi nyègèn na :

- wuli ka taa i ko, kôkè.

Madi taara i ko, ka na mònî kalamani sigilen sôrò a nyè. Npènè fana donnan nyègèn na, a c'e ye mònî yèlè-ma, ka dô wèrè k'a kun.

Madi tilalen dumuni na, a taara a fa n'a ba sôgômada

fo, ka segin, ka na a ka bugu kônô. Npènè tun dalen b'e, a b'e k'i tôñomî kônô dimi bolo. dimi b'e k'a nyè bée coron a kun na. hali a kuma kan t'e mèn konyuman.

kibaru kanubagaw kuma yòrò

Madi y'i biri a kun na.

- kòkè, ne tun ye donnkònd kò i ka mòni na. jaa, e y'o yèlèma ne kun.
- o kèra kòlòn jugu jiri ye. a karilen filè i yèrè kònd nin ye.
- kòkè, mògò wèrè bë an ka gundo dòn dè.

Madi ma se ka dà o la. a fana nyè coronna jòrò fè :

- o ye jòn ye ?

Npènè ma se k'a jaabi, a ye dinyè to. Npènè sara ka Madi to jòrò la. dongsokè y'i jò k'a muso su lajè. a y'a kun firifiri ka bò. a kun sulilen donna a fa ka bugu kònd.

Npènè su donna, k'a sòrò, mògò m'a dòn, a sata bòra fèn min na. dugu cèkòròbaw bë baro la gala kan :

- i k'a dòn, dinyè tè so ye. nin denmisèn sèbè in salen filè. a ta ma se mògò si ma, a bë bëe bonya fana.

Npènè ka mankutu fòtò, a burankè wulila ka taa so. a dontò so kònd, a n'a denkè bènna, o bë taalen wula kònd.

- ka segin ni nyuman ye.

◦
◦◦

kabini donso Madi bòra dugu da fè, donso wèrè ye marifa da a kan na, ka kungo sira minè Madi nò kan.

Madi janfara dugu la, fo ka se dala da la. wòlò kulu dò tun bë ji kèrè fè. Madi y'i nyòngiri, ka marifa jò wòlòw la. a ko a bë marifa kòri tuma min, mugu kan bòra, min tè Madi ta ye. Madi firila a disi kan, hali a tè lamaga.

dò nana i jò a kun na, k'a lajè fefewu, ni ka daji tu a kan. daji tu ani cè k'i yèrè sòrò duguma, si man kòrò si ye.

Madi y'i poron cè kan :

- jòn y'i ci, k'i ka mugu ci ne na ?
- Madi barika ka bon n'a ta ye.
- e kòni ta tinyèna bi.

Madi y'a sebekòrò ci, fo k'a nyèmanògò, a ma sòn ka kuma.

- jòn y'i bila nin na ?

Madi ye marifa da jò a la. o de kèra sababu ye, a ka kuma :

- ne de ye Nci ye, Sori dògòkè. mògò kelen min bë Sori ka kow kala ma, o ye ne ye. a tun tè fosi dogo ne na. kabini a ye Npènè bara taali daminè, ne y'a laadi. nka, a ma sòn ne ta ma. sabali, i kana n kè su sabanan ye. ne tèna a lakali mògò si ye.

Madi ye marifa da jigin. a tun b'a fè k'a fò ko ale ma

Npènè kòni faga. nka, nin cènin tèna da o la belen : - i ka wale ma bala n na, Nci. n b'i to yen. bawo, nin ko in su kèra fila ye, ne dun t'a fè, sabanan ka bò a la fu.

◦
◦◦

donso Madi ni Nci kèra teri ye, f'u bë taa nyògòn fè kungo la tuma dòw. wajibi teriya kòni. Madi t'a fè Nci ka gundo bòròtò, Nci fana bë siran Madi nyè.

don dò la, u ka baro sen fè, Nci ko :

- a bë e kònd kò ne dalen b'i la wa ? ne y'an ka gundo fò mògò wèrè ye. ni n sara don o don, o tigi b'a lakali, i bë minè.

Madi ni Nci ka teriya kèra, i ko filanin teriya, fo dugu bëe b'a lakali. nka, u t'a kun dòn. mògòw t'a dòn, mun na donso Madi ni nin fugarikè ye teri ye. u t'a dòn, mun na Madi bë ko bëe k'a ye, k'a sòrò, cènin tè fèn nyè mògò si ye.

don min, Nci fa ye Madi wele, k'a laadi, a ka sen bò ale denkè sen na, bawo Nci ye fugari ye, o don, Madi kasira.

- e nyògòn mògò sèbè, mun y'i bila ka cintan in ladan ? ne yèrè den don. a to yen, a kan'i tògò tinyè.
o si ma fèn bò nin cè fila ka teriya la.

◦
◦◦

Madi nana ka kònyòmuso furu, fo k'o kè gintan ye dugu kònd. funankèw ye tile wolonwula kè o nyènajè la. tile seginnan, Madi bòra ka taa wula kònd. nka, Nci ma taa a nò fè.

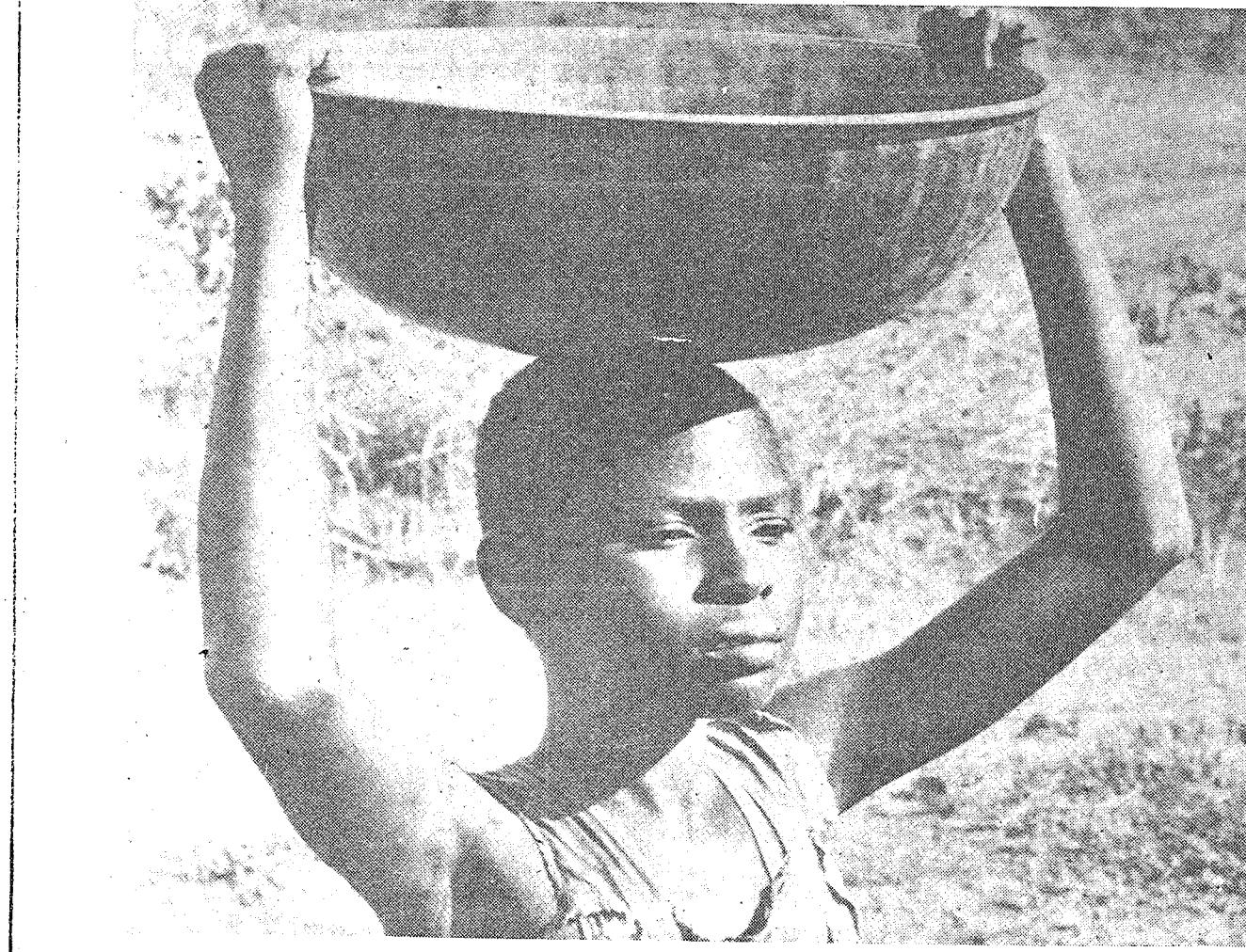
Madi ma mèen kungo la nin sen in. a seginna o dugu-jè fajiri. a donnen a ka so kònd, a ye Nci n'a ka kònyòmuso dalen sòrò. mònè kisè bilen.. dongsokè kirinna ka bin.

◦
◦◦

dugu jèlen, donso Madi taara a ko bëe lakali dugutigi bulon na, ka kungo minè n'a kun ye.. hali bi, a bë taalen.

fa wulila Nci la, o fana tèmèna a kun fè.

ji ye danfènw taalan ye

San tan ka dôgôn ji saniyalen nafa kofôli la. A nafa ka kan ka fô dinyè latigè bée lajèlen de kônô, k'a d'a kan ji ye danfènw taalan de ye. Nka, n'a fôra ko ji, a saniyalen de ka nyi, bawo, bana suguya bée bée sôrô ji nôgôlen de fè.

O de kôsón an'ka kan k'an'taalan kè ji saniyalen ye. Kômi ji nôgôlen de ka ca an'ka duguw n'an'ka jamanaw kônô, an'ka baara fanba ka kan ka kè ji sani ya cogo fèrèw kalanni de ye.

tayiru banbera ka maana: bitòn kulubali ka masala

u mana nyògòn jèrè, k'a fô
k'u ka jè ka ko kelen o ko kelen dilan,
n'u ma nyè ka mògò kelen k'a ye ka ban,
u b'a fô : a' ye tò, an ka mògò kè fila ye.
ò, ni mògò kèra fila ye sa,
ko bée ka jama nyini,
u sòrôla ka laban ka jama kè mògò fila ye.

◦◦◦

u ko : - wa, n'an ma bèn mògò fila kan,
u ko : a' ye tò, an k'a kè cogo dò ye.
fòlò tuma na, ká cèkòròbaw to balo la,
tònò tun bë kë.
mori sèbènni tè yen, tubabu sèbènni tè yen.
o sogo sòngò tun bë kani cogo di ?
sèbènni tè yen,
i tè mògò tògò sèbènnen ye mori sèbènni na,
i tè mògò tògò sèbènnen ye tubabu sèbènni na,
mògò tè mògò kelen ye, mògò fila tè,
fo a bë se mògò kèmè ma,
walima mògò kèmè fila ma,
k'a fô k'i ka taa o sogo sòngò kani,
o bë kani cogo di ?
ò, fòlò tuma na,
cèkòròbaw tun b'a kè cogo min na,
gatigi bée tun bë kala tigè.
n'u bée ye kala tigè,
bée bë na n'i ka kala ye,
ka taamashyèn bila i ka kala la.
n'i ye taamashyèn bila i ka kala la,
i bë na, ka na o da sogotigi kòrò.
n'i y'o da sogotigi kòrò,
sogotigi kòni mana sogo tigè ka ban,
o tuma, gatigi bée tògò la kala bilalen bë.
denmisènnin ko dònbalì dò,
min tè mògò ka kala dòn ka bò mògò ka kala la,
o bë na kala ta sa,
k'a da sogo kan, kelen kelen.
i ka kala mana da min kan, i bë taa ka t'o cè,
i ka kala ma da min kan, a tè kun i la k'o cè,
bari, i garijègè t'o ye, o ma dilan i tògò la.
u sòrôla ka laban sa, ka sogo bée lajèrèlen da.

ko : - wa,
fòlò tuma cèkòròbaw tun bë tònò kè tan.
n'an k'an bë mògò nyini sa,
k'o kè an tigi ye Segu yan,

n'a ma nyè,
k'a fô, an ma se ka bèn mògò kelen kan,
mògò fila ka jama nyini, n'an ma se ka bèn o kan,
a' ye tò, an ka a lajè sa, an ka kala tigè,
cè ñana o cè ñana bée lajèrèlen
ka na n'i tògò la kala ye.
ni bée nana n'i tògò la kala ye,
ni ka taamashyèn bila i ka kala la,
o tuma na, an k'o ta ko saba kë.
ta ko saba in, an ka mògò saba wele.
o mògò saba in, a si kana kè mògò fasòn kelen ye.
an ka cè wele, n'an ye cè wele,
an ka mògò yeleke wèrè wele, ka fara o kan.
n'o mògò yeleke 'saba nana sa,
o bée ka na don kalaw cè fè, ka kalaw lamaga,
o mana bèn mògò ka kala ma sa, ta ko saba,
u bolo ma nyagami mògò wèrè ka kala la fyewu,
fo nin nana, o y'a ta, o y'a bila,
a ma kè nin nyè na, o tigilamògò nana, o y'a ta,
a ma k'o nyè na, o y'a bila,
sabanan nana tugun, o yèrè ye kala kelen ta,
a ma k'o si nyè na,
ayiwa, o tigi, an b'a dòn k'a fô,
an tigiya dilen don o ma,
o ka kan ka an kunko fô.

◦◦◦

u k' : - o tè gasi ye, o tè baasi ye, an bènna o kan.
u sòrôla ka laban, ni ka na kala tigè o la.
u ye kala fara nyògòn kan tuma min na,
dòw ko : - e, a' kana nin wale kè ten dè.
a' ye tò, an ka mògò bila ka taa Sekòrò,
an ka taa Bitòn wele.
dunan don, a ni a ba donsokèlama nana
ka sigi an fè Sekòrò yan,
mògò tè mògò kunkolo dòn.
n'a yèrè kunkolo bë jamana in marali la,
ayiwa, laala, a ka kala bë se ka ta.
ayiwa, n'a yèrè kunkolo t'a la,
mògò tòw mana jigin ji fè cogo min na,
a yèrè na jigin ten.

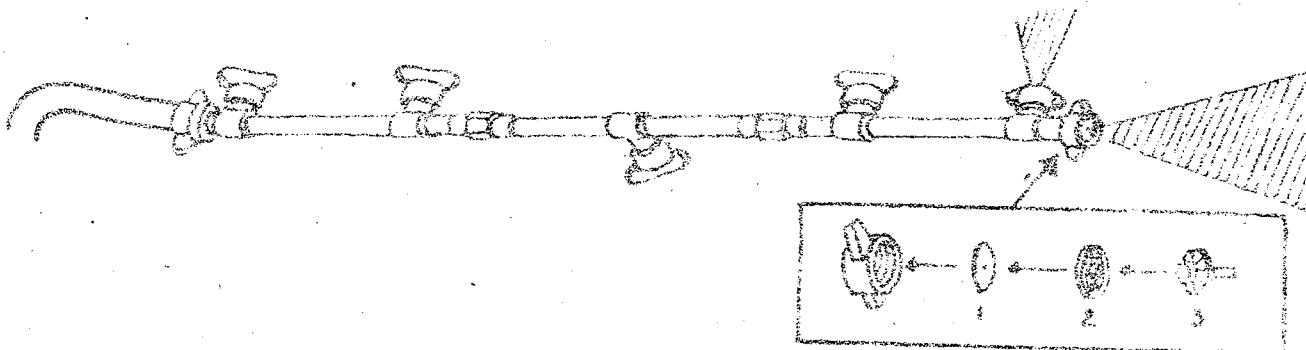
u ye mògò bila, ni ka Bitòn Kulubali wele Sekòrò.
ayiwa, cèbakòrò nana, a ye kala dilan,
ni ka taamashyèn bila a la.
a y'a bila kalaw cè fè.

(a tò bë bò kibaru nataw kònò)

— tèrè ka jugu an ka baganw ma —

kibaru tèmènen kònò, dò fòra tèrèw ko la : u fari bè cogo min, u bugun n'u yèlèma-yèlèma cogo san'u ka tèrè sawura ta, ani u bè bana minnu bila an ka baganw na. kibaru in kònò kuma nyèsinnen bè misiw furakèli de ma, k'u kisi tèrè juguya ma.

furakèli kè minèn

minèn min bè kè ka misiw furakè, o ye ponpe ye, min tògò ko "t 15". o ponpe kelen de bè kòori furakè. k'a kisi fènnynènamanninw ma, ani ka misiw furakè k'u kisi tèrèw ma.

nka, n'i ye ponpe kè ka misiw furakè, i b'a labèn, k'a kè daburu kelen ye. o kama, i bè ji bò wo tò saba geren n'u datugulanw ye. ji ka kan ka bò ponpe kala nun na daburu kelen de fè.

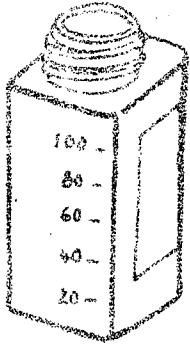
sani ka furakèli daminè, i b'a lajè, n'a y'a sòrò, o yòrò ji furu minèn misènw dafalen don. o minènw ye :

- nègè falafalanin koorilen jèman (o filè ja yòrò fòlò la).
- mananin koorilen nèrèmuguman (o filè ja yòrò filanan na).
- ji sènsèlan finman (o filè ja yòrò sabanan na).

furaji

furaji min bè kè ka tèrèw faga k'u bò misiw la, o tògò ye tubabu kan na ko "ekitafòsi" (ektaphos). o furaji bè sòrò butelinin min kònò, o ja filè. o butelinin kelen kònò furaji bè bén misi 300 furakèli ma.

datugulan min bè o butelinin na, o de bè kè ka furaji suma. butelinin datugulan nyè kelen kònò furaji bè bén ponpe t 15 falen kònò ji ma. o la, n'i b'a fè ka furakèli kè, i bè ponpe t 15 fa ji la, ka butelinin kònò furaji dò yèlèma, fo ka datugulan in fa, k'o furaji kè ponpe kònò ji la. furaji hakè min fòlen filè niñ ye, i kana jòn o la, ka dò wèrè fara o kan.

furaji hakè : ekitafòsi

butelinin datugulan nyè kelen kònò furaji bè bén t 15 falen kònò ji ma

butelinin kelen kònò furaji bè bén misi 300 ma

o kana kè i nyè na ko ni fura in kèra misi la yòrò min, tèrèw bè bin duguma o yòrò la. fura in bè don

dòonindòonin tèrè fari la. lèrè fila, walima lèrè saba nyògòn na, a b'u faga:

tèrè ka jugu an ka baganw ma

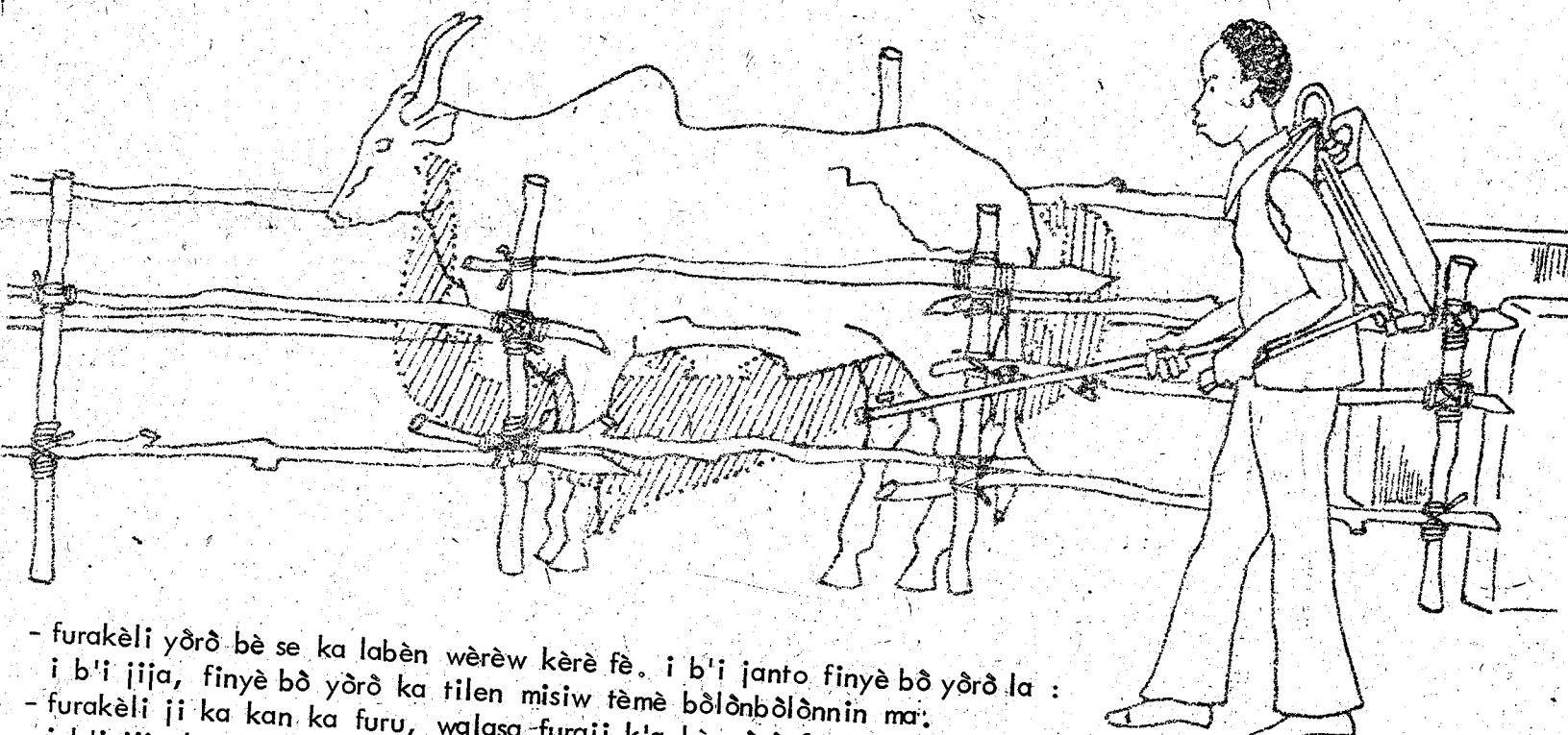
furakèli kè tuma

ni san fòlòw nana, furakèli ka kan ka daminè. bawo, tèrèw bè bugun samiyè waati de la. o tuma, binw ka ca, o ye tèrèw fan dogo tuma fana ye, ka bò tile la. tile 15 o tile 15, i ka kan ka segin misiw furakèli kan. o bè kè, k'a d'a kan, fura barika bè dògoya ka taa a fè. tèrè dòw dun faga tuma ye dòw poyi tuma ye.

furakèli ka kan ka kè sògòma joona fè. o bè dò bò funteni ni finyè mantòorò la.

ni san finnen, i dun sigilen bè n'a nali ye, i bè o don furakèli bò a ma. nka, n'i ye baganw furakè, ni san nana lèrè naani o kò fè, o tè foyi bò fura nafa la.

furakèli kè cogo

- furakèli yòrò bè se ka labèn wèrèw kérè fè. i b'i janto finyè bò yòrò la :
- i b'i ji ja, finyè bò yòrò ka tilen misiw tèmè bòlònbòlònnin ma:
- furakèli ji ka kan ka furu, walasa furaji k'a kè yòrò funfu. a man kan ka seri ka bò ponpe da la.
- i b'i ji ja ka furaji in funfu misi fanw na. i b'a funfu a kònòbara, n'a senw, n'a bobara, n'a ku, n'a kan, n'a tulow jukòrò.

laadilikan k'a nyèsin furakèlila ma

- i kana misi fye duurulen ni misi banabagatò furakè. ni fura in sera misi kònò, a b'a tòorò.
- i bè misiw lamin, san'i k'u furakè. o b'a to, ni misi tè a yèrè fari nèmu.
- misimuso, ni den b'olu kò, i b'olu sinbara jòsi, n'i tilara u furakèli la.
- i b'a to, misidenw k'u ba nònò min k'u fa, san'i ka

furakèli daminè.

- hali ni joli bè misi la, i bè se k'a furakè.
- n'i bè furakèli la, i kana ji min, i kana sigarati min, i kana woro nyimi, i kana dumuni kè, walasa fura in kana se i kònò.
- n'i tilara furakèli la, i b'i bolo n'i nyèda ko.

Mamadu Yusufu Sise

an ka dò bò dògò tinyèniba la mali jamana jiriw

Mali jamana ja filè nin ye. o ja in kan, taamashyén dòw sèbènna, ka jiri ni bin bugun cogo jira Mali yòròw la. n'i ye o ja lajè konyuman, i n'a dòn, k'a fò ko jiri ni bin bugun cogo tè kelen ye Mali yòròw bée la :

- yòrò minnu bè Mali woroduguyan fan fè, i n'a fò, Sikaso, Bamakò, Kita, ani kényèba, jiri barikama bè sòrò o yòròw la, ka caya (jalaw, nérèw, bananw, lèngew, an'a nyogonnaw). samiyè mana se, bin janw bè falen o yòrò bée la, fo ka caya kosèbè.

- n'i bòra yen, k'i kun da kényèka kan, i bè don yòrò minnu na, i n'a fò, Segu, Moti, walima Kayi, o yòròw ni Mali woroduguyan fan tè kelen ye. i bè taa jiri minnu sòrò yen, o ye siw ye, ani balansanw, ani nsiraw. bin bè falen o yòròw la samiyè tuma, nka, a tè janya, i ko, woroduguyan fan taw.

- n'i témèna, ka taa Nyòrò ni Yelimane fan fè, wali Tumutu ni Gawo, i bè don saheli de kònò. jiri minnu bè sòrò yen, o ye jiri njònimaw ye, minnu tè janya kosèbè. n'a bòra ba da la yòròw la, bin fana tè caya kosèbè saheli yòrò ninnu na.

- n'i taara Gawo ni Tumutu ni kényèka cè sa, i bè don sahara de kònò. jiri ni bin caman tè yen. yòrò dòw yèrè bè yen, i n'a fò, Mali kényèkayan fan, foyi tè sòrò yen ni finyè ni cèncèn tè. sènè tè se ka kè yen, bagan tè se ka balo yen, nyaamè kelen kò.

min fòlen filè nin ye, o ye Mali jamana bilamàn de ye. n'i ye fòlò-fòlò ko dònbagaw nyininka, u b'a fò i ye ko yèlèma de donna jamana cogo la, ko n'o tè, Mali jamana tun tè o cogo la fòlò-fòlò.

a bè san 6 000 bò, ji ni jiriw ni bin ni sogow tun bè sòrò sahara kònò yòrò caman na. mògò tun bè yèlèn so kan, ka taa ma kè sahara kònò, so tun bè a ka dumuni n'a ka minniji sòrò o taama yòrò la.

n'i ye kibaru nimòrò 95 kalan, ka Mariyanmadi Sisoko ka kuma kalan a nyè 6 la, i b'a dòn ko Wagadu jamana tun bè

sen kan saheli kònò, o tuma ni sisani cè bè san 1 000 nyogòn bò. a dun sèbènna ko : «an b'a fò yòrò min ma ko saheli kungo, n'o ye kungo jirintan ye, saheli tun tè kungo lankolon ye fòlò. sanji tun bè na yen, jiriw tun bè yen fana.»

an yèrè bè tile min na, i ko bi, n'i ye mògò kòròbaw nyinika, bèe b'a fò ko hali bi, yèlèma bè ka don Mali jamana kònò. bèe b'a fò ko u denmisènnaman nyè tun bè ji sigilen na tilema fè yòrò minnu na, ji famana ka sigi o yòròw la hali samiyè tuma. ji dun mana dògòya yòrò min na, ni fèerè ma sòrò ka o jintanya kèlè, jiri ni bin fana bè dògòya yen..

dugukolo tinyè sababu

yèlèma min bè ka don Mali jamana na ten, o sababu ka ca : - a fòlò ye sanji dògòya de ye. an bèe b'a dòn ko sanji dògò-yara Mali kònò sà tèmènen ninnu na.

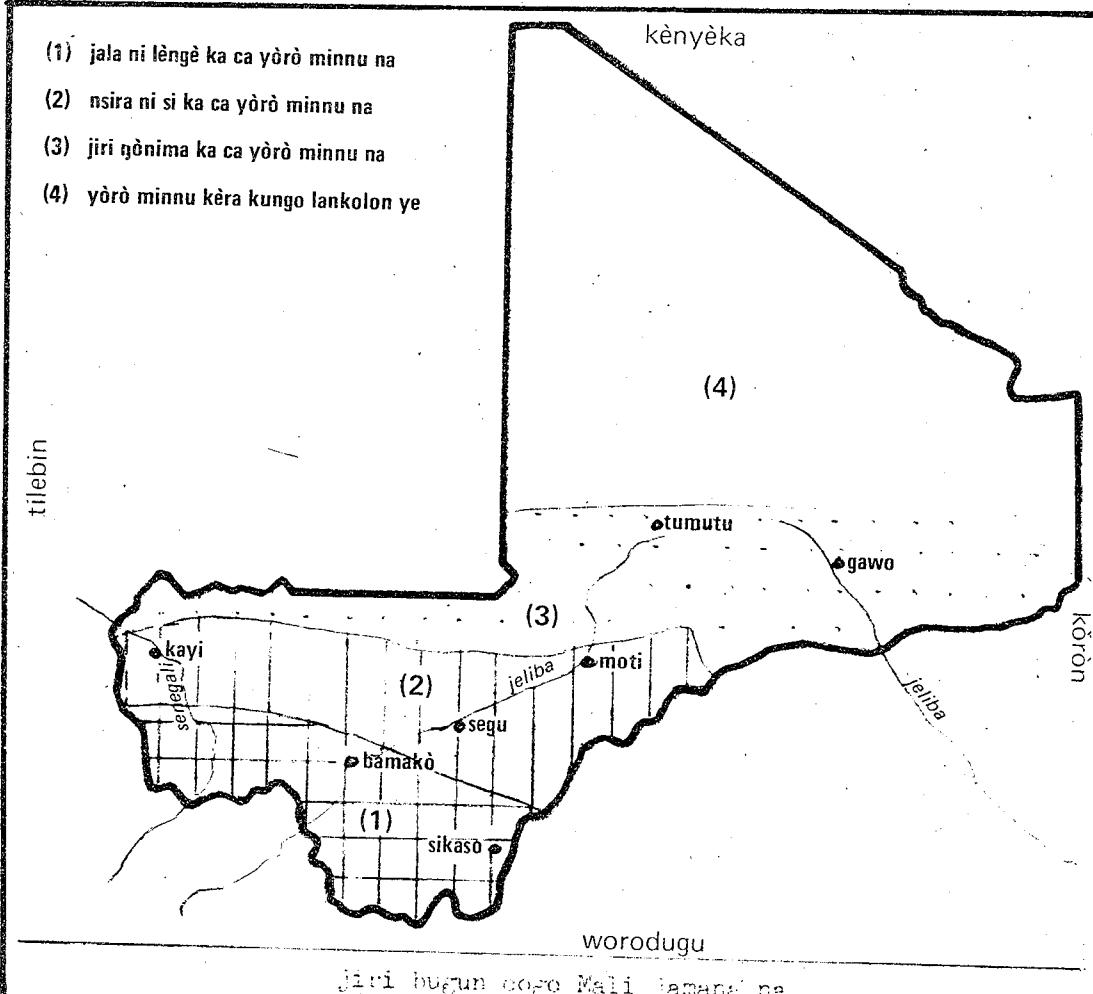
- a filanan ye jiri tigèli ye. yòrò caman bè Mali kònò, janko jingijigìn na, jiri diliw de bè sanji lajò, k'a bali ka woyo. hali ni sanji nana a na cogo kòrò la, ni jiri ma kè yòrò min na, o sanji yèrè bè kè dugukolo tinyè sababu ye, k'a d'a kan, o sanji bè woyo, ka taa don kòw kònò n'an ka dugukolo nyuman ye.

an dun bè bi bi min na, jiri tigèli bè nyini ka dama tèmè Mali jamana kònò : foro kura bò ka ca, tobili dògò ka ca, so jò jiri fana bè tigè ka caya. Mali duguba dòw lamini bè nyini

ka kè kungo lankolon ye, k'a sababu kè dògò nyini de ye. - a sabanan ye bagan ladumuni cogo ye bagan gènnaw fè. bagan gènnna camañ bè ka jirininw bolo tigè, k'u lajigin, walasa tè barika sòrò.

bagan mana caya fana yòrò kelen na, u bè taama-taama ka u ka dumuni nyini, fo ka dugukolo gèlèya. sanji mana bin o dugukolo gèlèn kan, a tè don yòrò sòrò a la. a bè woyo, ka taa don kòw la, k'a sòrò, a ma nafa si don dugukolo in na.

- a naaninan ye tasuma don ye, janko tasuma min bè don taraba tuma fè. o tasuma bè taa jiri jaléna sòrò, k'u jeni, fo k'u sa.

jiri bugun cogo Mali jamana na

an t
nin ye
man b
fòlò-fè
minè I
mana
kungo
n'i y
b'a dò
- min
nka, o
bagan
wuli, F
hali ti
nyogò

nka,
dògò c
kè ka a
dògò b
kosar
goya n
ka an
fò, ka
kojugu
funten

an ka dò bò dògò tinyèniba la wale jugu in kèlè cogo

an bée nyè b'a la don o don, o fèn naani min kofolen filè nin'ye, o bée bée sen kan Mali kònò. o de y'a to, ko dònna caman b'a fò, k'a jèya, ko yèlèma min bée don Mali kònò kabini fòlò-fòlò, o yèlèma bée ka teliya ka taa a fè. dòw yèrè y'a jateminè ko, n'a tora o cogo la, nyinan kò san mugan, an ka jamana bée bène jirintanya, k'a bée kè, i n'a fò, sahara ni sahel kungo bée cogo miñ na sisán.

n'i ye kibaru kalan kalo o kálo, ka arajo lamèn tuma o tuma, i b'a dòn ko fèerè dòw bée se ka kè, minnu bée wale jugu in kèlè : - min ye ji ko ye, ji kònì bée na an ka jamana la samiyè tuma. nka, o ji bée woyo ka témè, k'a sòrò, a ma nafaba don mògò, bagan ni dugukolo la. o de y'a to, gòfèrènaman ye baara la-wuli, ka ba yòrò dòw bili, ka ji lajò, wàlasa o ji ka mògò nafa hali tilema tuma la. dugu misèn kelen kelen fana ye o baara nyögòn kè. kòw kònò, o baara ye ji ko nògòya u ye kosèbè.

ji min bée dugukolo jukòrò, cèsirili fana bée ka kè Mali yòrò caman na, Ka kòlòn sen, k'u dunyà kosèbè, ka o ji sòrò. o fana bée kè sababu ye ka mògò ka dinyèlatigè nògòya.

- min ye tasuma don ko ye, an bée b'a dòn ko peresidan Musa Tarawele yèrè bée ka laadili kan lase mògò ma tuma o tuma, walasa o tasuma juguw ka dabila pewu.

- min ye bagan ladumuni cogo ye, laadili kan fana bée ka di bagan gènnaw ma tuma o tuma, olù kana tinyèli kè jiriw la.

- min ye dugukolo sènèta lamarali ye, sénèkè baarada mògòw bée o cogoya jira sénèkèlaw la. nògò ka kan ka don cogo min na, ani sénèfèn w ka kan ka fò-fò nyögòn kò cogo min na, walasa dugukolo barika kana ban, o de bée nyini ka kè sénèkèla ni sénèkè baarada mògòw bée lajèlen hamí fòlò-fòlò ye.

- a fòra ko caman fana ko jiri ka kan ka turu Mali yòrò bée la, walasa ka jiri tigèlenw nònabilà.

tobili kè dibi

ka dumunifèn tobi.

o funteni jènsèn bée se ka bali cogo di ? o kònì tè se ka bali an ka ga ninnu fè. nka, a bée se ka bali, n'an ye bògò de kè ka tobili kè yòrò dilan, k'a kè, i n'a fò, dibi.

o miiriya kònò, mògò ninnu ye tobili kè dibi dilan ni bògò ye, k'a lajè, k'a labèn konyuman, fo ka se ka tobili kè n'a ye. u ye o nyögòn tobili kè dibi dama dòw dilan mògò dòw ka so kònò, o mògòw fana ka tobili kè n'a ye, k'a lajè.

o kò fè, nyininkali kéra, ko bée k'i miirina ta fò tobili kè cogo kura in na. min yera o la, o filè nin ye :

tobili kè dibi nafaw

ni tobili kè dibi in dilan cogo jirala i la konyuman, a dilan ko ka nògòn. a musaka tè bonya, hali n'i ka kan ka birikiw san, janko n'i yèrè y'o baara kè.

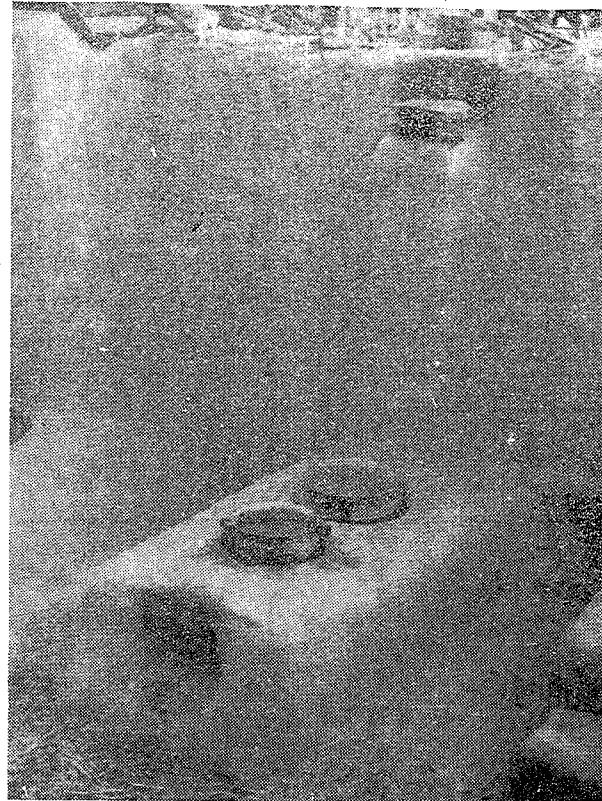
ni tobili kérà a nyè ma, n'i ma kòròtò kojugu, min bée bò dògò hakè la, o bée nyini ka kè a tilancè de ye. n'i kòròtò, dògò jenita bée caya dòonin, nka, a tè ga ku'lù saba ta bò. o la sa, tobili kè cogo in bée dò bò musow ka'sègèn na, dògò nyini ko la. dutigi minnu ka kan ka wari bò ka dògò sòrò, i n'a fò, galodugu mògòw, dò bée bò u ka musaka fana la.

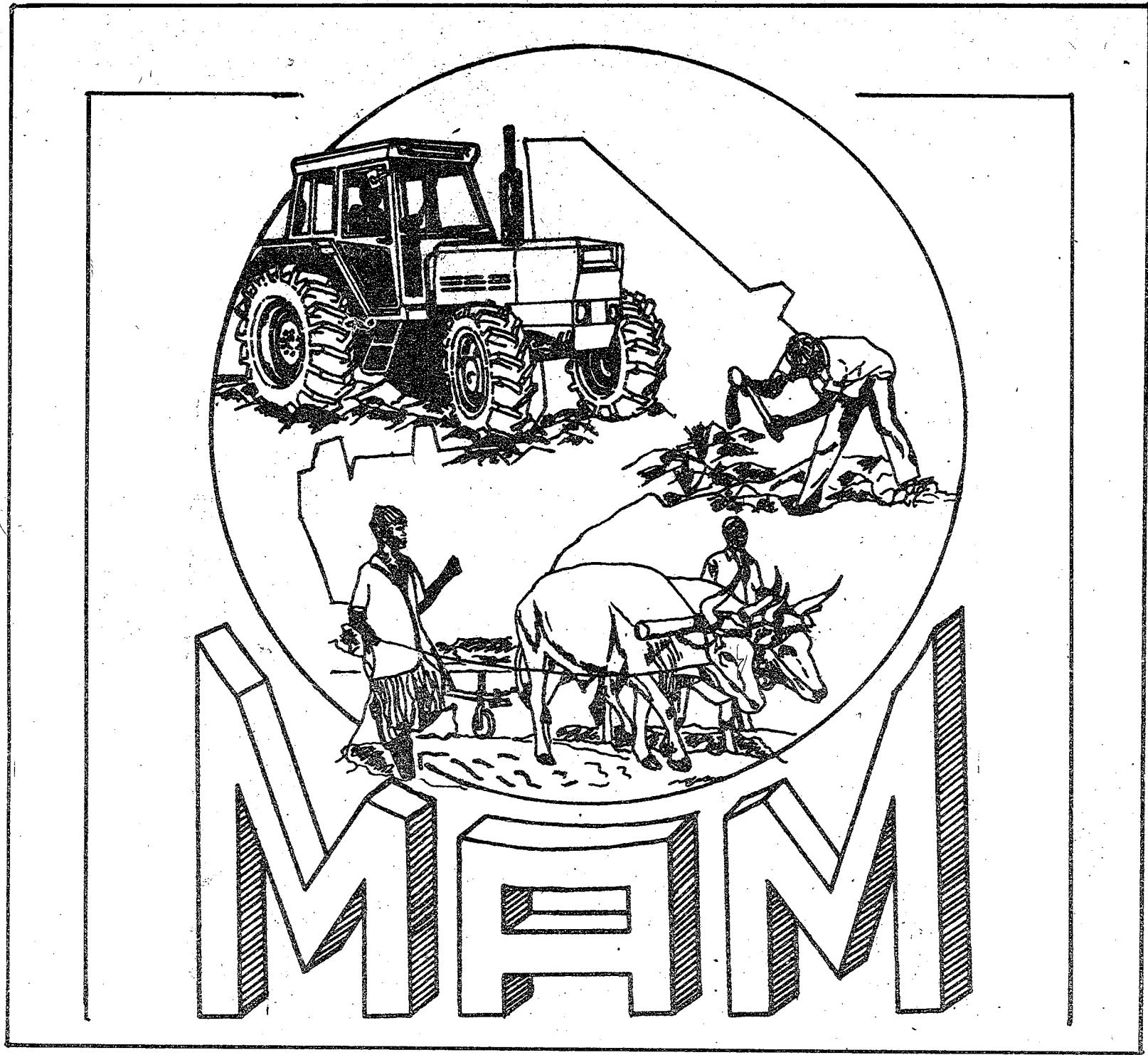
hali ni tobili kè dibi dilanna gabugu kònò, ga donna tè tòorò tugun sisi fè. bawo, sisi bée bò dibi in sanfèla de fè.

tasuma suturalen don denmisèn w ma. o bée denbatigw hakili sigi.

an bée bi bi min na, o ko kibaru sera an ka Mali nyèmògòw ma. Mali musow ka tòンba yèrè ye i mago don tobili kè dibi ko in na u ka tònsigiba la, min kérà desanburu kalo témènen. u bënnna a kan k'a fò ko o tobili kè dibi ka kan ka jènsèn Mali yòrò bée la, ko bawo, a bée dò bò musow ka sègèn na, a bée an ka jamana kisi jiri tigéliba ma, k'an ka dugukolo kisi tinyèni ma.

(a tò bée bò kibaru nataw kònò)

mali sènèkè mansinko kunnafoniw

Kalo 3 o kalo 3, lakalita sèbèn dò bè bo Mali sènèkèkow minisiriso ka yamaruya kònò ; sèbèn in bè mansinko de kan. K'a ta dugukolo cikèli mansinw na, ka t'a bila jiriw tigèli mansinw na, lakalitasèbèn in bè dò fò nin bée kan.

Lakalitasèbèn in dilabagaw bè to ka taama lamini jamanaw kònò, ka kunnafoni jònjònw sòrò olu ka sènèkè mansinkow kan, walasa sèbèn in kalanbagaw bè se ka faamuya kosèbè. Lakalitasèbèn in nafa kòsón, a ka kan bée k'a kalan.